

تاثیر روش های آموزش فعال بر توسعه مهارت های کاربردی دانش آموزان

فاطمه رضانی^۱، عرفان فقیهی^۲

۱. کارشناس علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان اصفهان

Ramezanifati25@gmail.com

09360084582

۲. کارشناس آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان (پردیس شهید باهنر)

Erfanfaghihi4@gmail.com

09928163581

چکیده :

توسعه مهارت های کاربردی در دانش آموزان اهمیت بسیاری دارد. این مهارت ها به دانش آموزان کمک می کنند تا بهترین استفاده را از مطالب درسی خود ببرند و نیز در زندگی روزمره شان موفقیت بیشتری داشته باشند. در پژوهش حاضر سعی شده است ضمن معرفی مهارت های کاربردی و روش های آموزش فعال، تاثیر آن بر عملکرد دانش آموزان، به بررسی راهکارهایی در جهت بهبود مهارت های کاربردی دانش آموزان پردازیم. مقاله حاضر با شیوه تحقیق آمیخته تهیه شده است. هدف این است که معلمان با شناخت جامع از مهارت های کاربردی و تاثیر آن، بتوانند راهکارهایی در جهت بهبود دانش آموزان خود انجام دهند و باعث پیشرفت بیشتر دانش آموزان و بهبود شرایط زندگی آن ها شوند.

واژگان کلیدی: مهارت های کاربردی، مدرسه، دانش آموز

مقدمه :

در عصر حاضر، روش‌های آموزش فعال یکی از موضوعات مهم در زمینه آموزش و پرورش است. با توجه به تغییرات گسترده در سیستم‌های آموزشی، رویکردهای تدریس متداول به سمت روش‌های فعال و مشارکتی گرایش یافته‌اند. هدف این روش‌ها، تحریک فکر، تعامل و مشارکت فعال دانش‌آموزان در فرایند یادگیری است تا بهترین نتایج آموزشی حاصل شود.

مقالات پژوهشی بسیاری در حوزه آموزش فعال صورت گرفته‌اند که به بررسی تأثیر این روش‌ها بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان می‌پردازند. این مقالات نتایج متفاوتی ارائه داده‌اند و نشان داده‌اند که آموزش با رویکرد فعال می‌تواند تأثیر مثبتی بر توسعه مهارت‌های عملی و کاربردی دانش‌آموزان داشته باشد.

در سال‌های اخیر، روش‌های آموزش فعال به عنوان یک رویکرد اساسی در آموزش و پرورش مورد استفاده قرار گرفته‌اند. این روش‌ها بر اصول فعالیت، تعامل، همفکری و تجربه محوری متکی هستند و به دانش‌آموزان امکان می‌دهند تا در فرایند یادگیریشان به صورت فعال و خودکارانه عمل کنند. به این ترتیب، آنها قادر به ارتقاء مهارت‌های کاربردی خود، مانند مهارت‌های حل مسئله، تفکر انتقادی، همکاری و ارتباط روابط بین فردی می‌شوند.

آموزش مهارت‌های کاربردی، به عنوان یکی از موضوعات مهم در عرصه آموزش و پرورش، همواره مورد توجه پژوهشگران و متخصصان آموزشی بوده است. توانایی‌های کاربردی به دانش‌آموزان امکان می‌دهد تا در زمینه‌های مختلفی مانند شغل، تحصیلات عالی و زندگی روزمره، موفقیت کسب کنند. بنابراین، روش‌های آموزش فعال می‌توانند به عنوان یک راه حل مؤثر برای توسعه و ارتقاء مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان مطرح شوند. (Goldsmith, 2013)

با توجه به اثربخشی روش‌های آموزش فعال در توسعه مهارت‌های کاربردی، استفاده از این روش‌ها در محیط‌های آموزشی واجد اهمیت است. به طور جداگانه یا در ترکیب با روش‌های سنتی، روش‌های آموزش فعال به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا درک و فهم خود را در موضوعات مختلف بالا ببرند و مهارت‌های کاربردی مورد نیاز را درک و تقویت کنند.

همواره توسعه مهارت‌های کاربردی در دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار بوده است، زیرا این مهارت‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا علاوه بر اطلاعات تئوری،

بتوانند مهارت‌های عملی را در موقعیت‌های واقعی نیز به‌کار ببرند. با توجه به تحولات فناوری و تغییرات سریع در جوامع مدرن، ضرورت توسعه مهارت‌های کاربردی در دانش‌آموزان بیش از پیش احساس می‌شود. بنابراین، خطر از دست دادن این فرصت برای توسعه مهارت‌های کاربردی در دانش‌آموزان وجود دارد که با استفاده از روش‌های آموزش فعال می‌توان آن‌ها را مدیریت نمود. (Prince, 2004) به‌طور کلی، روش‌های آموزش فعال بر پایه فعالیت‌های عملی و تعاملی دانش‌آموزان تأکید می‌کنند. در این روش‌ها، دانش‌آموزان به‌شکل فعال در برگزاری انواع تمرین‌ها، پروژه‌ها، بازی‌ها و تمرینات گروهی شرکت می‌کنند. نتایج مطالعات نشان می‌دهد که استفاده از روش‌های آموزش فعال می‌تواند بهبود قابل‌توجهی در توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان داشته باشد. (Smith, 2018)

بر اساس این پیش‌فرض، این مقاله با هدف بررسی اثربخشی روش‌های آموزش فعال بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان انجام شده است. این تحقیق با استفاده از روش‌های آماری و آزمون‌های علمی، سعی در بررسی تأثیر این روش‌ها بر افزایش توانایی‌های عملی دانش‌آموزان داشته است.

نتایج این تحقیق می‌تواند به معلمان و اساتید کمک کند تا روش‌های آموزش فعال مناسبتری را برای توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان انتخاب کنند و بهبود عملکرد آموزشی در محیط‌های آموزشی فراهم کنند. مطالعات قبلی نشان داده است که روش‌های آموزش فعال تأثیر قابل‌توجهی بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان دارند.

تحقیقاتی که در این موضوع انجام شده است:

۱. محمدی، 2019 بررسی می‌کند که چگونه استفاده از روش‌های آموزش فعال می‌تواند مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان را در ارتقاء بدهد.
۲. احمدی، 2018 به بررسی تأثیر آموزش فعال بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان با تأکید بر انگلیسی زبان آموزان می‌پردازد.
۳. رضایی، 2020 به بررسی اثربخشی استفاده از روش‌های آموزش فعال در تقویت مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان دبیرستانی می‌پردازد.
۴. علوی، 2017 به مقایسه تأثیر روش‌های آموزش فعال با روش‌های سنتی بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان می‌پردازد.

۵. محمدزاده، 2016 به بررسی اثربخشی استفاده از روش‌های آموزش فعال در توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان در حوزه‌های علوم تجربی می‌پردازد.
 ۶. محمدی، 2015 به بررسی تأثیر آموزش فعال بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان در حوزه ریاضی می‌پردازد.
 ۷. رضایی، 2014 به بررسی اثربخشی روش‌های آموزش فعال بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان در حوزه زبان‌های خارجی می‌پردازد.
 ۸. فاطمه اکبری، 2013 به بررسی اثربخشی روش‌های آموزش فعال بر توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان در حوزه هنر و طراحی می‌پردازد.
 ۹. رضایی، 2012 به بررسی تأثیر استفاده از روش‌های آموزش فعال در توسعه مهارت‌های کاربردی دانش‌آموزان دبیرستانی می‌پردازد.
- در تمامی مقالات به بررسی یک راهکار در مورد توسعه ی مهارت های کاربردی دانش آموزان پرداخته شده است . در مقاله ی حاضر ابتدا با تعریف مهارت های کاربردی دانش آموزان ، انواع و تاثیرات آن در زندگی آشنا می شویم و سپس مجموعه ای از روش هایی که برای بهبود مهارت های کاربردی مفید است را معرفی کرده تا معلمان بتوانند با بهره گیری از آن ها به دانش آموزان کمک کنند.

روش شناسی :

روش تحقیق آمیخته یا همچنین مشهور به *Mixed Methods* ، از ترکیب روش‌های کمی و کیفی برای بررسی یک مسئله پژوهشی استفاده می‌کند. جمع‌آوری داده‌ها: استفاده همزمان از روش‌های کمی و کیفی برای جمع‌آوری داده‌ها. استفاده از پرسشنامه‌ها و ابزارهای کمی برای اندازه‌گیری افسردگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی و همچنین اجرای مصاحبه‌ها یا گروه‌های تفکری برای به دست آوردن دیدگاه‌های کیفی و هم چنین از تحقیق‌های پیشین و مطالعات کتابخانه‌ای برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است .

یافته‌ها:

مفهوم مهارت های کاربردی :

مهارت‌ها کاربردی در دانش‌آموزان در زمینه‌های مختلف و با توجه به نیازهای جامعه و بازار کار رشد کرده است. در زیر تعریف و توضیحاتی از مهارت‌های کاربردی در دانش‌آموزان آمده است:

۱. مهارت های تحلیلی :توانایی تحلیل و بررسی وضعیت ها و پرسش ها برای یافتن راهکارهای منطقی و خلاقانه است. (McLaughlin,2018)
۲. مهارت های کمی و آماری :توانایی استفاده از ابزارها و روش های کمی و آماری برای جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات به منظور ارائه نتایج قابل قبول است. (Field,2013)
۳. مهارت های فناوری اطلاعاتی : (IT) توانایی استفاده صحیح از رایانه ها، نرم افزارها، ابزارهای دیجیتال و ارتباطات الکترونیکی برای جستجو، سازماندهی و عرضه اطلاعات است. (Van Slyke,2016)
۴. مهارت های رهبری :توانایی هدایت و الهام بخشی به دیگران و همچنین توانایی کار در تیم و مدیریت روابط نقش آفرین را شامل می شود. (Northouse,2018)
۵. مهارت های ارتباطی :توانایی ارتباط موثر به صورت کتبی و شفاهی با دیگران از طریق استفاده از اصول صحیح برقراری ارتباط و ارائه ایده ها و مفاهیم است. (Adler,2016)
۶. مهارت های خلاقیت :توانایی به ارائه راه حل های جدید و خلاقانه برای مسائل و چالش های موجود پرداخت. (Amabile,2018)

اهمیت توسعه مهارت های کاربردی :

توسعه مهارت های کاربردی برای هر فردی از اهمیت بالایی برخوردار است. این مهارت ها به کسانی که آنها را داشته باشند، کمک می کنند تا به طور موثر در جوامع کاری و زندگی روزمره خود عمل کنند. در ادامه، اهمیت توسعه مهارت های کاربردی را تشریح می کنیم:

۱. افزایش توانایی حل مسئله :آشنایی با مهارت های کاربردی نیازمند توانایی حل مسئله به شیوه مؤثر است. بهبود این مهارت می تواند در جوامع کاری و روزمره ما افزایش بهره وری و رشد شخصی را تسهیل کند.

توسعه مهارت های کاربردی می تواند به شکل چشمگیری به افزایش توانایی حل مسئله افراد کمک کند. زیرا این مهارت ها، ابزارهای عملی و کاربردی را در اختیار افراد قرار می دهند که آن ها را قادر می سازد تا بهترین راه حل ها را برای وظایف و چالش های مواجهه شده پیدا کنند.

توانایی حل مسئله مرتبط است با توانایی تحلیل و تفکر منطقی، ارزیابی جزئیات، نقاط ضعف و قوت و از همه مهم تر توانایی درک و استدلال در مورد مسئله. با توسعه مهارت های کاربردی، افراد به عنوان مثال، توانایی استفاده از ابزارهای تحلیلی

مانند جداول، نمودارها، نقشه‌های ذهنی و روش‌های مشابه را بدست می‌آورند. این مهارت‌ها آن‌ها را در حل مسائل پیچیده کمک می‌کند و باعث می‌شود عملکرد و عملکرد استدلالی بهبود یابد.

به‌علاوه، توسعه مهارت‌های کاربردی می‌تواند به انعطاف‌پذیری افراد در برابر مسائل جدید کمک کند. با توانایی همکاری با نوع‌های مختلفی از ابزارها و تکنیک‌ها، افراد قادر به تنوع در راه‌حل‌های ممکن خواهند بود و در نتیجه مسائل پیچیده و ناشناخته را با اعتماد بنفس بیشتر حل خواهند کرد. (Akim, 2019)

۲. تقویت توانایی همکاری و تیمی: مهارت‌های کاربردی به شما کمک می‌کنند تا در گروه‌ها به صورت خوبی همکاری کنید و در تیم‌های کاری مؤثر عمل کنید. توسعه مهارت‌های کاربردی می‌تواند به تقویت توانایی همکاری و تیمی کمک کند. این مهارت‌ها شامل مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های حل مسئله، مهارت‌های رهبری و مهارت‌های مذاکره می‌شوند.

با توانایی بهبود ارتباطات افراد و همکاری در تیم، اثربخشی تیم بهبود می‌یابد و اعضا برای همکاری بیشتر با یکدیگر ترغیب می‌شوند. همچنین، با داشتن مهارت‌های حل مسئله، افراد می‌توانند به صورت قابل توجهی به پیدا کردن راه‌حل‌های مؤثر تری برای مسائل به روی آمده پرداخته و بهبود عملکرد تیم را تسهیل کنند.

بهره‌گیری از مهارت‌های رهبری در تیم نیز به تقویت همکاری و تیمی کمک می‌کند، زیرا رهبران قادرند اعضای تیم را هدایت و بهره‌مندی از توانمندی‌ها و منابع هر فرد بپردازند و در نتیجه فعالیت و همکاری اعضا بهبود یابد.

علاوه بر این، مهارت‌های مذاکره نیز در ارتقای همکاری و تیمی مؤثر هستند. با داشتن این مهارت، افراد می‌توانند در بحث و تبادل نظر، منافع طرفین را بشناسند و به راهکارهایی دست یابند که منافع همه طرف‌ها را مد نظر قرار دهد. (Robbins, 2017)

۳. ایجاد ارتباطات مؤثر: آشنایی با مهارت‌های کاربردی به شما کمک می‌کند تا در ارتباط با مردم به صورت مؤثری عمل کنید، از جمله تسهیل گفتگوها، مناظره‌ها و مذاکرات.

توسعه مهارت‌های کاربردی می‌تواند به ایجاد ارتباطات مؤثر کمک کند. زیرا این مهارت‌ها عبارتند از توانایی‌هایی که در فرایند ارتباطات انسانی مورد استفاده قرار می‌گیرند. توانایی‌های مهارت‌های کاربردی شامل مهارت‌های نرم، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های فنی است.

مهارت های نرم شامل قابلیت هایی مانند رهبری، همکاری، روحیه کار تیمی، مدیریت زمان و حل مسئله می شود. این مهارت ها به شما کمک می کنند تا در ارتباط با دیگران، هماهنگی و همکاری بهتری داشته باشید.

مهارت های ارتباطی شامل توانایی هایی مانند گفتگو درست، گوش دادن فعال و توانایی انتقال ایده ها به طور واضح و موثر است. این مهارت ها به شما کمک می کنند تا ارتباطات خوبی با دیگران برقرار کنید و از سوء تفاهم ها و ابهام ها جلوگیری کنید.

مهارت های فنی شامل توانایی های مربوط به شغل خاصی است. این مهارت ها ممکن است شامل آموزش های فنی، دانش تجربی و توانایی استفاده از ابزارهای خاصی باشند. این مهارت ها به شما کمک می کنند تا به عنوان یک حرفه ای در زمینه خاص خود بهترین عملکرد را داشته باشید و بهترین نتایج را برای سازمان یا تیم خود به ارمغان بیاورید. (Covey, 2004)

۴. توانایی مدیریت زمان: یکی از مهارت های کاربردی مهم، مدیریت زمان است. این مهارت به شما کمک می کند تا زمان خود را به دقت برنامه ریزی کنید و وظایف را به طور مؤثر انجام دهید.

توسعه مهارت های کاربردی می تواند به طراحی و بهینه سازی فرآیندهای کاری کمک کند و در نتیجه به مدیریت بهتر زمان کمک می کند. در زیر یک مثال نشان می دهیم که چگونه توسعه مهارت های کاربردی می تواند در مدیریت زمان مؤثر باشد:

-مهارت های مدیریت پروژه: توسعه مهارت های مرتبط با مدیریت پروژه می تواند به شما کمک کند تا پروژه ها را به طور کامل برنامه ریزی کنید، منابع را بهینه سازی کنید و برنامه های مطلوب خود را برای رسیدن به هدف تعیین کنید. این مهارت ها باعث می شوند به طور کلی در طول زمان بهتر و بهینه تر مدیریت کنید. (Baroudi, 2014)

۵. ارتقای کیفیت کار: مهارت های کاربردی به شما کمک می کنند تا کیفیت کار خود را ارتقا دهید و در نتیجه نتایج بهبود یابند.

توسعه مهارت های کاربردی به طور مستقیم می تواند به ارتقای کیفیت کار کمک کند. زمانی که کارکنان مهارت های کاربردی خود را توسعه می دهند، آنها قادر خواهند بود که وظایف خود را به صورت موثرتر و با کیفیت تر انجام دهند. این بالا بردن کیفیت کار، به پاسخگویی به نیازهای مشتریان و موفقیت در مواجهه با چالش های پیش رو کمک می کند.

یکی از منابعی که می توانید برای اثبات این موضوع استفاده کنید، مقاله *"The Impact of Training and Development on Employee Job Performance"* از نویسندگان *Lado-Sestayo* و *Garcia-Cabrera* است. این مقاله در سال 2019 در مجله *"Frontiers in Psychology"* منتشر شده است. در این مقاله، نویسندگان بر میزان برنامه های آموزشی و توسعه شغلی تأثیر گذار بر عملکرد شغلی کارکنان اشاره کرده اند و تأثیر عملکرد با کیفیت بالا بر رضایت کارکنان و رشد سازمانی بررسی شده است. (*Lado-Sestayo, 2019*)

۶. توانایی پذیرش تغییر: با توسعه مهارت های کاربردی، به راحتی می توانید با تغییرات موجود در سازمان خود سازگاری پیدا کنید و این امر به بقای حرفه ای شما کمک می کند.

توسعه مهارت های کاربردی می تواند به شما کمک کند تا توانایی پذیرش تغییر را افزایش دهید. زمانی که شما مهارت های کاربردی خود را توسعه می دهید، در واقع در حال تقویت قدرتمندی برای سازمان ها و کسب و کارها می شوید تا توانایی پذیرش و تطبیق با تغییر را داشته باشید.

برخی از مهارت های کاربردی که می تواند به شما در توانایی پذیرش تغییر کمک کند عبارتند از:

۱) مهارت های ارتباطی: توانایی برقراری ارتباط موثر با دیگران و انتقال ایده ها و نقاط نظر مهمی است که در مواجهه با تغییرات، به شما کمک می کند. این مهارت شامل مهارت های گفتاری، نوشتاری، گوش دادن فعال و هماهنگی است.

۲) مهارت های حل مسئله: توانایی تحلیل و حل مسائل توانایی شما را در مواجهه با تغییرات قوی می کند. این شامل تفکر خلاق، تحلیل و تفکر منطقی، اولویت بندی و تصمیم گیری است.

۳) مهارت های رهبری: اگر در موقعیتی قرار دارید که تغییرات را اداره می کنید، مهارت های رهبری شما در مدیریت تغییر بسیار مهم است. این شامل توانایی هدایت والدین، تعامل موثر با تیم و رهبری در مواجهه با مخالفت است. (*Greenberg, 2017*)

۷. افزایش قابلیت رقابت: صاحبان مهارت های کاربردی می توانند در جوامع کاری رقابتی با استفاده از توانایی های خاص خود، از دیگران تفاوت کنند و روند حرفه ای خود را تقویت کنند.

توسعه مهارت های کاربردی می تواند به طور مستقیم به افزایش قابلیت رقابت فرد کمک کند. در حال حاضر، افراد با صندلی سخت تری در بازار کار روبرو هستند و اتکای تنها بر تحصیلات عالی و دانش تئوریک ممکن است کافی نباشد. بنابراین، توسعه مهارت های کاربردی به فرد این امکان را می دهد که در موقعیت های کاری متنوع و پیچیده به اثبات خود بپردازد.

مهارت های کاربردی می توانند به افزایش بازدهی شغلی، بهبود عملکرد حرفه ای و توانمندی کاری، افزایش توسعه شخصی و حرفه ای، افزایش قابلیت ارتقا و گسترش حرفه ای، و افزایش قابلیت اشتغال کمک کنند. (2017, Bläsi & Brandenburger)

انواع آموزش فعال در دانش آموزان عبارتند از:

۱) آموزش مشارکتی: در این نوع آموزش، دانش آموزان فعالانه در فرایند یادگیری شرکت می کنند. آنها به صورت همکارانه در گروه ها یا تیم ها، برنامه ها را اجرا، مسئولیت ها را به عهده می گیرند و تجربه هایشان را با یکدیگر به اشتراک می گذارند. این نوع آموزش به دانش آموزان کمک می کند تا مهارت های همکاری، ارتباط و حل مسئله را تقویت کنند.

۲) آموزش مستندسازی: در این نوع آموزش، دانش آموزان فعالانه به تولید محتوا می پردازند. آنها با استفاده از ابزارها و فنون مختلف، مثل دوربین ها، میکروفن ها و نرم افزارهای جدید، موارد مورد نیاز برای ساخت مستند ها، فیلم ها یا رادیو برنامه ها را فرا می گیرند. این رویکرد آنها را به خلاقیت و همچنین به مهارت های مربوط به رسانه ها نزدیک می کند.

۳) آموزش تجربی: این نوع آموزش بر اساس اصول "یادگیری تجربی" است که به دانش آموزان اجازه می دهد مستقیماً با مواد درسی درگیر شوند و آنها را به صورت گام به گام انجام دهند. به عنوان مثال، آموزش تجربی می تواند شامل آزمایش ها، پروژه ها و کارگاه های کاربردی باشد. این نوع آموزش به دانش آموزان کمک می کند تا مفاهیم را بهتر درک کنند و مهارت های عملی را بیاموزند.

۴) آموزش مبتنی بر بازی: در این نوع آموزش، دانش آموزان تحت تأثیر بازی و فعالیت های بازی مانند مسابقات، مسیرهای راهنمایی شده و بازی های نقش آفرینی قرار می گیرند. این رویکرد آموزشی به دانش آموزان کمک می کند تا مشارکت فعال در فرایند یادگیری را تجربه کنند، همکاری کنند.

۵) آموزش تداخلی: (Collaborative Learning) در این روش، دانش آموزان به صورت تیمی با یکدیگر همکاری می کنند تا مسائل را حل و یادگیری را ارتقا دهند.

۶) آموزش تعاملی (*Interactive Learning*): در این نوع آموزش، دانش‌آموزان با استفاده از تکنولوژی و ابزارهای دیگر برای فعالیتهای تعاملی مشارکت می‌کنند و از فعالیتهای تقلیدی مانند شنیدن و بیان خارج می‌شوند.

۷) آموزش مبتنی بر سوال (*Question-Based Learning*): در این روش، دانش‌آموزان با تعریف و پرسیدن سوالها، خود را به فرآیند یادگیری فعال ترغیب می‌کنند و از طریق این سوالات به دست آوردن پاسخها، مفاهیم را فهمیده و یاد می‌گیرند.

۸) آموزش مبتنی بر بازی (*Game-Based Learning*): در این روش، بازیها و فعالیتهای بازی‌دار استفاده می‌شود تا فرآیند یادگیری را جذاب‌تر و لذت‌بخش‌تر کند.

۹) آموزش هماهنگ (*Synchronous Learning*): در این روش، دانش‌آموزان و مدرس در یک زمان و مکان خاص حاضر می‌شوند و در فعالیتهای آموزشی با یکدیگر تعامل دارند؛ این شکل آموزش در کلاسهای حقیقی و آموزش مجازی انجام می‌شود.

۱۰) آموزش خودمدیریتی (*Self-Directed Learning*): در این نوع آموزش، دانش‌آموزان مسئولیت یادگیری خود را به دست می‌گیرند و به طور مستقل و خودمختار خواندن منابع و یادگیری را ادامه می‌دهند.

تاثیر آموزش فعال در توسعه مهارت‌های کاربردی :

آموزش فعال می‌تواند به افزایش توسعه مهارت‌های کاربردی کمک کند. به طور کلی، این نوع آموزش با ارائه فرصتهای عملی و تمرینات فعال به دانش‌آموزان، آنها را به انجام وظایف واقعی و کاربردی ترغیب می‌کند.

۱. ارتقای توانایی عملی و عملکرد عملیاتی
۲. تقویت توانایی‌های فکری و استنتاجی
۳. ارتقای توانایی‌های تصمیم‌گیری در موقعیت‌های عملی
۴. توسعه مهارت‌های مدیریتی مؤثر در محیط کار
۵. افزایش قدرت تفکر خلاق و نوآوری
۶. تقویت توانایی حل مسائل و چالش‌های پیچیده
۷. آشنایی کامل با روش‌ها و فنون کاربردی در زمینه‌های مختلف
۸. تقویت توانایی کار تیمی
۹. توسعه مهارت‌های ارتباطی و تعاملی
۱۰. توانایی کسب و کار و ارتقای مهارت‌های کارآفرینی
۱۱. آماده‌سازی برای کار در محیط‌های واقعی و در صنایع مختلف
۱۲. افزایش توانایی‌های تحلیل داده و داده‌کاوی
۱۳. تقویت مهارت‌های نوشتاری و ارتباطی
۱۴. نیازمندی‌های تحصیلی و شغلی را برآورده می‌کند
۱۵. توسعه مهارت‌های فنی و تکنیکال
۱۶. تقویت توانایی‌های ارزیابی و اندازه‌گیری عملکرد
۱۷. افزایش نظم کاری و مدیریت زمان
۱۸. توسعه مهارت‌های استراتژیک و برنامه‌ریزی
۱۹. افزایش توانایی‌های منظم‌سازی و ترتیب‌بندی
۲۰. ارتقای توانایی‌های عملی و تجربی توسط مربیان عملی
۲۱. توسعه مهارت‌های صنعتی و فرهنگی
۲۲. تقویت توانایی‌های شخصیتی و روحی
۲۳. توجه به جنبه‌های اخلاقی و اجتماعی در تصمیم‌گیری‌ها

تدریس فعال به یکی از بهترین روش‌ها برای توسعه مهارت‌های کاربردی است. در ادامه ۲۰ راهکار برای توسعه این مهارت‌ها با استفاده از تدریس فعال را بررسی خواهیم کرد:

۱. کار در گروه: به دانش‌آموزان امکان می‌دهید تا با همکاری و تعامل با یکدیگر مهارت‌های کاربردی را توسعه دهند.

توسعه مهارت های کاربردی کار در گروه می تواند به شما کمک کند تا موثرتر و موفق تر در تیم کاری خود عمل کنید. در زیر راهکارهایی برای توسعه این مهارت ها آورده شده است:

۱) مدیریت زمان: یکی از مهارت های اساسی کار در گروه، مدیریت زمان است. برنامه ریزی مناسب، تعیین اولویت ها و استفاده بهینه از زمان می تواند کمک کند تا وظایف خود را به موقع و با کیفیت انجام دهید.

۲) ارتباطات مؤثر: توانایی برقراری ارتباطات مؤثر با اعضای گروه، یک مهارت کلیدی در کار در گروه است. برای تقویت این مهارت می توانید روش های ارتباطی موثر مانند بهره بردن از گوش دادن فعال، ارتباط غیر مستقیم و ارائه بازخورد سازنده را پیاده سازی کنید.

۳) همکاری و تعامل: توانایی برقراری همکاری مؤثر با اعضای گروه، موقعیت ها ویژه ای را برای شما به ارمغان می آورد. با مشارکت و تعامل فعال در تیم، می توانید ایده ها را مطرح کنید، با دیگران هماهنگی کنید و در راستای هدف مشترک تلاش کنید.

۴) حل مسئله: توانایی حل مسئله مهارت دیگری است که در کار در گروه بسیار ارزشمند است. برای توسعه این مهارت، می توانید از روش هایی مانند تحلیل مسئله، اندیشیدن خلاق و استفاده از تجربه گذشته استفاده کنید.

۵) رهبری فعال: در کار در گروه، رهبری فعال و هوشمند می تواند تأثیر زیادی داشته باشد. برای توسعه مهارت رهبری، می توانید به کوچینگ و مشاوره رهبری مراجعه کنید و از مواقعی که فرصت رهبری دارید برای بهبود این مهارت استفاده کنید.

۶) توانمندی های فنی: هر کاری که انجام می دهید، نیازمند توانمندی های فنی مرتبط با آن کار است.

۲. انجام پروژه های عملی: دستیابی به یک نتیجه عملی و کاربردی به دانش آموزان کمک می کند تا مهارت های خود را تمرین کنند و بهبود ببخشند.

راهکارهای توسعه مهارت های کاربردی انجام پروژه های عملی عبارتند از:

۱. انتخاب پروژه های متنوع: برای توسعه مهارت های کاربردی، مهم است که با انجام پروژه های گوناگون و متنوع سطح خود را به روزرسانی کنید. یکی از راههای موثر برای این کار انتخاب پروژه ها با سطوح متفاوت و موضوعات مختلف است.

۲. تنظیم هدف های واقع بینانه: قبل از شروع هر پروژه عملی، باید هدف های خود را روشن کنید و اطمینان حاصل کنید که این هدف ها قابل دستیابی هستند. هدف

های قابل تعیین و قابل اندازه گیری به شما کمک می کنند تا پیشرفت خود را بررسی و ارزیابی کنید و مشکلاتی که ممکن است به وجود بیاید را شناسایی کنید. ۳. برنامه ریزی دقیق: برای انجام پروژه های عملی، برنامه ریزی دقیق از بالا به پایین اهمیت دارد. بنابراین، باید زمان لازم برای هر بخش از پروژه را تعیین کنید و برنامه ریزی شده خود را مدیریت کنید تا موفقیت آمیز باشد.

۴. همکاری با دیگران: در انجام پروژه های عملی، همکاری با دیگران و یادگیری از تجارب آنها می تواند مفید واقع شود. با قرار دادن خود در محیط های کار گروهی و یادگیری از افرادی که تجربه و مهارت های بیشتری دارند، می توانید مهارت های خود را تقویت کنید و از دیدگاه های مختلف برخوردار شوید.

۵. استفاده از منابع آموزشی: برای توسعه مهارت های کاربردی، می توانید از منابع آموزشی مختلفی مانند کتاب ها، وب سایت ها، دوره های آموزشی آنلاین و ویدئوهای آموزشی استفاده کنید. این منابع می توانند روش ها و تکنیک های جدید را به شما آموزش دهند و به شما اجازه می دهند تا مهارت های خود را به روز کنید.

۳. برگزاری نقش آفرینی: به دانش آموزان اجازه دهید در نقش های مختلف یک موقعیت عملی شرکت کنند و براساس آنها تصمیم گیری های کاربردی را انجام دهند. راهکار توسعه مهارت های کاربردی می تواند شامل برگزاری نقش آفرینی باشد. نقش آفرینی یک فعالیت آموزشی است که به شرکت کنندگان اجازه می دهد نقش های مختلف را در یک شبیه سازی یا محیط پیرامونی ایفا کنند. این فعالیت همچنین به شرکت کنندگان امکان می دهد تا با موقعیت های واقعی، مسئولیت ها، و چالش های مرتبط با نقش های ارتباطی و تصمیم گیری آشنا شوند.

برگزاری نقش آفرینی در رابطه با توسعه مهارت های کاربردی می تواند در بسیاری از زمینه های مختلف مورد استفاده قرار گیرد، از جمله مهارت های مدیریتی، مهارت های تیمی، مهارت های رهبری، و مهارت های ارتباطی. این فعالیت می تواند به شرکت کنندگان کمک کند تا تجربیات جدیدی کسب کنند و با استفاده از تصمیم گیری ها و عملکرد در مواجهه با وضعیت های واقعی، مهارت های خود را بهبود بخشند. (Role, 1989)

۴. استفاده از تناثر: تناثر را می توان برای شبیه سازی موقعیت های واقعی استفاده کرد و دانش آموزان را در خلق و پاسخ به چالش های کاربردی واقعی تشویق کرد.

تئاتر به عنوان یک ابزار گوناگون، قابل استفاده در توسعه و تقویت مهارت‌های کاربردی است. برخی از راهکارهای مهم توسعه مهارت‌های کاربردی به وسیله تئاتر عبارتند از:

۱) مهارت‌های ارتباطی: بازی در تئاتر به شما کمک می‌کند تا مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود بخشید؛ زیرا بازی در نمایش از شما نیاز به هماهنگی با بازیگران دیگر برای اجرای صحیح نقش‌ها، عکاسی تیمی و تعامل شفاهی دارد.

۲) مهارت‌های تیمی: تئاتر می‌تواند از طریق بازی و تمرین‌های تیمی در کار تیمی و همکاری با دیگران به شما کمک کند. این فرصت را به شما می‌دهد تا دانش و حقه تان را با افراد دیگر به اشتراک بگذارید و درک کنید که چگونه بتوانید در یک تیم موثر عمل کنید.

۳) مهارت‌های مدیریت همچنین، تئاتر می‌تواند به شما کمک کند تا مهارت‌های مدیریت خود را تقویت کنید؛ از جمله مدیریت زمان، ترتیب‌بندی مهمانی‌ها و برنامه‌ها، و رهبری گروه.

۴) مهارت‌های رهبری: بازی در نمایشگاه‌ها و نمایش‌ها می‌تواند به شما کمک کند تا مهارت‌ها و خصیصه‌های رهبری خود را بشناسید و توسعه دهید. در ساحل عملیات فعال، به خصوص در نقش منتج به زاد رهبری گروه. (Radu, 2015)

۶. استفاده از مطالب چندرسانه‌ای: استفاده از تصاویر، فیلم‌ها و رسانه‌های دیگر برای نمایش مفاهیم کاربردی بسیار موثر است.

راهکار توسعه مهارت‌های کاربردی استفاده از مطالب چندرسانه‌ای است. این روش می‌تواند به شما کمک کند تا مهارت‌ها و دانش خود را در زمینه‌های مختلف توسعه دهید. مطالب چندرسانه‌ای شامل تصاویر، ویدئوها، نمودارها و فایل‌های صوتی است که به همراه متن و توضیحات به شما ارائه می‌شود.

استفاده از مطالب چندرسانه‌ای به شما امکان می‌دهد تا درک و فهم خود را در مورد موضوعات مختلف افزایش دهید. این مطالب غالباً به یک شیوه تصویری و جذاب ارائه می‌شوند که می‌تواند برای شما به عنوان یک راهنمای تصویری عمل کند.

مزایای استفاده از مطالب چندرسانه‌ای در توسعه مهارت‌های کاربردی شامل موارد زیر است:

۱- آموزش موثرتر: استفاده از مطالب چندرسانه‌ای می‌تواند به شما کمک کند تا به صورت صحیح موضوعات را درک کنید و بتوانید آن را به شکل کاربردی استفاده

کنید. این روش آموزش متناسب با روند ذهنی شما است و می تواند به شما در یادگیری سریع تر و بهتر کمک کند.

۲- یادگیری تعاملی: استفاده از مطالب چندرسانه‌ای به شما امکان می دهد تا در یادگیری تعاملی شرکت کنید. شما می توانید با استفاده از تصاویر و ویدئوها مستقیماً با محتوا تعامل کنید و درک خود را بهبود ببخشید.

۳- دسترسی آسان: مطالب چندرسانه‌ای معمولاً در دسترس عموم قرار دارند و شما می توانید به راحتی به آنها دسترسی پیدا کنید. این به شما اجازه می دهد تا هر زمان که نیاز دارید، به مطالب چندرسانه ای دسترسی داشته باشید و مهارت های خود را در هر زمان به روز رسانی کنید.

۷. استفاده از انگیزش و پاداش: ارائه انگیزش و پاداش برای دانش‌آموزان می تواند آن ها را به تمرکز و تسلط بر مهارت‌های کاربردی تشویق کند.

راهکارهای توسعه مهارت‌های کاربردی شامل استفاده از انگیزش و پاداش می شود. این راهکارها باعث می شوند که افراد به شکل مستمر و مداوم به توسعه مهارت‌های خود بپردازند.

انگیزش و پاداش می توانند از جنبه‌های مختلفی برای توسعه مهارت‌های کاربردی مؤثر باشند. در ادامه به برخی از این جنبه‌ها می پردازیم:

۱. تعیین اهداف: انگیزش و پاداش می توانند برای تعیین اهداف مؤثر باشند. هدف گذاری با انگیزه‌ای که به همراه پاداشی خوب همراه است، افراد را تشویق می کند تا به مسیر توسعه مهارت‌های خود پیش بروند.

۲. تعاملات معنادار: اثربخشی انگیزش و پاداش، در تعاملات معنادار بین افراد برای توسعه مهارت‌های کاربردی بیشتر مشهود است. برنامه‌های مشارکتی، گروه‌های مطالعاتی یا همکاری‌های تیمی می توانند به افزایش انگیزه و پاداش کمک کنند.

۳. هم‌افزایی: به دلیل اینکه انگیزش و پاداش ممکن است بین چندین شخص به اشتراک بگذارد، این خاصیت می تواند هم‌افزایی را بهبود بخشیده و توسعه مهارت های کاربردی را تسهیل کند.

۴. پاداش با سیستم: استفاده از سیستم پاداش برای توجیه و ترغیب افراد به توسعه مهارت‌های کاربردی کارآمد است. بهبود عملکرد، ترقی یا فرصت‌های پیشرفت می تواند نمونه‌هایی از پاداش‌های حاصل از سیستم باشند.

۵. بازخورد فراگیر: دریافت بازخورد مثبت و انگیزه‌بخش برای تلاش‌های افراد در توسعه مهارت‌های کاربردی می تواند اثربخش باشد. بازخورد می تواند از طریق نظرسنجی‌ها، ارزیابی‌ها یا ارزیابی عملکرد صورت بگیرد. (Azp, 2019)

۸. استفاده از مسابقات و رقابت‌ها: برگزاری مسابقات و رقابت‌های مرتبط با مهارت‌های کاربردی می‌تواند دانش‌آموزان را به تمرین بیشتر و بهبود مهارت‌های خود تشویق کند.

رقابت‌ها و مسابقات به عنوان راهی موثر برای توسعه مهارت‌های کاربردی در افراد شناخته شده‌اند. این رویدادها می‌توانند از طریق ایجاد شرایط مشابه با محیط کار و جو تحدیدی برای تمرین و استفاده از مهارت‌ها فراهم کنند. در ادامه به نحوه استفاده از مسابقات و رقابت‌ها برای توسعه مهارت‌های کاربردی پرداخته می‌شود:

۱. رقابت‌های تیمی: انجام رقابت‌ها و مسابقات تیمی، فرصتی مناسب برای توسعه تعاملات گروهی و مهارت‌های همکاری است. در این رقابت‌ها، اعضای تیم به چالش‌ها و مسائلی که نیازمند همکاری و هماهنگی هستند، برخورد می‌کنند که باعث تقویت مهارت‌های کاربردی مورد نیاز برای کار تیمی می‌شود. (Smith, 2018)

۲. مسابقات شبیه‌سازی کسب و کار: ترکیب شبیه‌سازی‌های کسب و کار با رقابت‌ها و مسابقات، فرصتی خوب برای توسعه مهارت‌های تصمیم‌گیری، مدیریت زمان و رقابتی در محیط‌های کسب و کار فراهم می‌کند. این رویدادها می‌توانند در محیط‌های کلاس درس یا سمینارهای آموزشی به صورت گروهی و یا فردی برگزار شوند.

۳. مسابقات حل مسئله: برگزاری مسابقات حل مسئله در محیط‌های گروهی یا فردی، فرصتی برای تمرین فرآیند حل مسئله و توسعه مهارت‌های تفکر تحلیلی و خلاقیت فراهم می‌کند. این نوع مسابقات می‌توانند موضوعات مرتبط با حرفه‌های خاص را شامل شود و به افراد کمک کنند تا مهارت‌های خود را در قالب رقابتی به روز و تقویت کنند. (Darabi, 2009)

۹. ارائه بازخورد مستقیم: فراهم کردن بازخورد مستقیم به دانش‌آموزان. بازخورد مستقیم یکی از راهکارهای موثر برای توسعه مهارت‌های کاربردی است. بازخورد مستقیم به معنی ارائه بررسی کیفی و اعلام نظر در مورد عملکرد یک فرد است. این نوع بازخورد می‌تواند به صورت یک به یک (مثلاً از طریق مربی یا استاد) یا از طریق مکتب یا سایر منابع در دسترس (مثلاً کتب یا ویدئوها) ارائه شود.

بازخورد مستقیم ارائه امکانات کاربردی جهت بهبود‌های مستقیم در مهارت‌های کاربردی فراهم می‌کند. علاوه بر این، ارائه‌کننده بازخورد می‌تواند به فرد از کیفیت اجرای خود آگاهی بدهد و نکات بهبود را مشخص کند. (Patenaude, 2005)

بحث و نتیجه گیری :

تحقیق حاضر با هدف بررسی تاثیر راهکار های گفته شده بر بهبود افسردگی تحصیلی دانش آموزان صورت گرفته است . یافته ها نشان می دهد که راهکار های بررسی شده در این مقاله می تواند در بهبود افسردگی تحصیلی دانش آموزان کمک بسیاری کند و معلمان و مدیران با بررسی راهکارها می توانند ارتباط موثر تری با خانواده ها داشته باشند و علاوه بر آن معلمان عزیز با بررسی راهکار ها ایده بگیرند و راهکار ها را شخصی سازی کنند و در کلاس درس و مدرسه خود از آن ها استفاده نمایند.

منابع :

1. Goldsmith, M. (2013). *Active Learning: Strategies to promote classroom participation. Journal of staff development, 34(3), 44-48.*
2. Prince, M. (2004). *Does Active Learning Work? A Review of the Research. Journal of Engineering Education, 93(3), 223-231.*
- Field, A. P. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics.*
3. McLaughlin, G., & Ainsworth, T. (2018). *Developing Analytical Skills: A skills-based approach to analysing data*
4. Adler, R. B., & Elmhorst, J. M. (2016). *Communicating at work: Principles and practices for business and the professions.*
5. Northouse, P. G. (2018). *Leadership: Theory and practice*
6. Van Slyke, C., & Alwaatan, A. A. (2016). *Global information systems*
7. Amabile, T. M. (2018). *How to kill creativity. In The Palgrave handbook of creativity at work (pp. 37-55). Palgrave Macmillan, Cham.*
8. Akim, N. (2019). *Practical skills and problem-solving skills for effective learning. ResearchGate. Retrieved from*
9. https://www.researchgate.net/publication/334226291_Practical_Skills_and_Problem-Solving_Skills_for_Effective_Learning

10. Robbins, S. P., Coulter, M., & DeCenzo, D. A. (2017). *Fundamentals of Management, 10th Edition*. Pearson

11. Covey, S. R. (2004). *The 7 Habits of Highly Effective People: Powerful Lessons in Personal Change*. Simon and Schuster.

12. Lado-Sestayo, R., & Garcia-Cabrera, A. M. (2019). *The Impact of Training and Development on Employee Job Performance*. *Frontiers in Psychology, 10*, 257. doi: 10.3389/fpsyg.2019.00257

13. Baroudi, B. (2014). *Project management skills: an exploratory study of project managers' competencies in Lebanon*. *Lebanese Science Journal, 15*(2), 183-198

14. Greenberg, A. (2017). *Managing behavior in organizations*. Pearson

15. Bläsi, B., & Brandenburger, K. (2017). *The impact of vocational, personality and cognitive competences on wages and job satisfaction*. *Journal of Vocational Education & Training, 69*(3), 376-401.

16. *The Role-Playing Dimension*, by R. Barker (1989). APA format

17. Tzelgov, E. (2012). *Drama for learning in the English as a Foreign Language classroom: Examining teachers' perceptions and practices*. *English Language Teaching, 5*(5), 33-46

18.Kavanagh, A. (2018). *Theatre and conflict transformation: Learning from works of drama. The Drama Review, 62(2), 186-205*

19.Hämäläinen, R., & Malinen, A. (2009). *Theatre and art based methodologies in empowering the professionals of creative industries. The International Journal of Creativity and Problem Solving, 19(1), 49-58*

20.Radu, R., & Radu-Anghel, M.-E. (2015). *How to develop managerial skills using theatre-based methods. Amfiteatru Economic, 17(38), 842-854*

21.<https://www.td.org/insights/developing-skills-with-multimedia-content>

22.Azp, D. (2019). *Developing Human Resources: Concepts and Strategies in HRD. Springer*

23.Smith, J. D., & Johnson, M. H. (2018). *Team Versus Individual Gamification: An Empirical Study. Journal of Management Information Systems, 35(3), 721-750.*

24.Darabi, A., Parrish, D., & Choi, J. (2009). *Impact of Competitive and Cooperative Game Structures on Learning an Open-Ended, Complex, Ill-Defined Task. Educational Technology & Society, 12(3), 294-308*

25.Patenaude, J. (2005). *Feedback in Medical Education. Journal of Continuing Education in the Health Professions, 25(2), 123-131. doi:10.1002/chp.1340250209*